

Karup Å Sammenslutningen
Att.: Ivan Andersen
Sendes til: ivanandersen2@gmail.com

Tilladelse og dispensation til restaureringsprojekt i Sejbæk ved Koldkurvej

Dato: 12-05-2025

Viborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter vandløbsloven til gennemførelse af et vandløbsrestaureringsprojekt i Sejbæk ved Koldkurvej. Projekt berør matr.nr. 11c, Vridsted By, Vridsted; 1o og 1n, Koldkur Gde., Resen samt 1d, Egebjerg By, Vridsted. Projektet er ansøgt af lystfiskerne fra Karup Å sammenslutningen (KÅS). Projektet omhandler at supplere 5 små gydebanker i Sejbæk med det formål at øge antallet af gyde- og opvækstområder for havørreder i vandløbet (se bilag 1).

Sagsnr.: 25/5018
Sagsbehandler: vpflr

Direkte tlf.: 87 87 55 59
Direkte e-mail: flr@viborg.dk

Side 1 af 11

Viborg Kommune meddeler samtidig dispensation fra § 3 i naturbeskyttelsesloven, idet projektet vurderes at være gavnligt for vandløbet og under nedenstående vilkår ikke vil påvirke anden beskyttet natur væsentligt.

Tilladelsen og dispensationen gives på følgende vilkår:

1. Restaureringen af vandløbet skal udføres i overensstemmelse med principperne i det offentliggjorte restaureringsprojekt for Sejbæk af 13. februar 2025.
2. Den fremtidige vedligeholdelse af Sejbæk påhviler fortsat Viborg Kommune.
3. Adgangsveje, brug af oplagsplads og brug af motorbøje skal følge skitseringen på kortet på bilag 1.
4. Projektet må ikke føre til ændret afvanding af vandløbsnære arealer. Vandspejlskoten må maksimalt ændres 5 cm ved udlægning af gydegruset. Det kan vurderes ved at placere markeringspæle i vandløbet ved det opstrøms matrikelskel oven for den strækning arbejdet omfatter, hvorpå vandspejlskote registreres før og efter udlægning af gydegrus på bilag 3 (kontrolskema ved udlægning af gydegrus). Nøgletallene for de enkelte gydebanker, som findes på kontrolskemaet (bilag 3), skal registreres, og skemaet skal indsendes til kommunen ved færdigmeddelelse af projektet.
5. Dræn og andre rørdløb må ikke dækkes med grus.
6. Der må kun udplantes vandplanter på selve gydebanken, og kun arter af vandranunkel og vandstjerne. Vandplanterne til udplantning må kun hentes opstrøms gydebankerne i samme vandløb.

7. Sammensætningen af gydegrus skal tilpasses anbefalingerne fra DTU Aqua. For vandløb under ca. 3 meters bredde, anbefales en sammensætning af gydegrus med 85 % sten på 16-32 mm (nøddesten) og 15 % sten på 33-64 mm (singles + håndsten).
8. Efter to år kan ansøger, hvis vandløbsmyndigheden vurderer det nødvendigt, pleje gydebankerne med op til 10 % af den oprindeligt udlagte mængde grus samt én skjulesten pr. oprindeligt udlagt m³ gydegrus. Tilladelsens øvrige vilkår skal overholdes ved udlægningen.
9. Anlægget færdigmeldes til Natur og Vand, der herefter kan syne arbejdet. I forbindelse med færdigmeldingen returneres det vedhæftede kontrolskema fra DTU-Aqua, samt foto med dokumentation for anvendt grusstørrelse. Grusstørrelsen dokumenteres ved at udtage en repræsentativ delmængde svarende indholdet i en 12 liters spand. Størrelsesangivelse kan sikre ved brug af tommestok.

Tilladelsen og dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Det bemærkes, at Viborg Kommune, hvis vilkårene eller senere anvisninger ikke efterkommes, er berettiget til at foretage det fornødne på ansøgers bekostning. Afgørelsen kan først udnyttes, når klagefristen er udløbet, og der ikke er indkommet klager

Lovgrundlag

Alle former for restaureringer, som f.eks. etablering af kunstige overhængende brinker, placering af større sten, placering af planker eller lignende ved vandløbsbunden, etablering af strømkoncentratorer og etablering af gydebanker, kræver en tilladelse efter vandløbsloven. Ligeledes kræver enhver form for tilstandsændring i beskyttet natur en dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

Tilladelsen er givet efter:

- Vandløbslovens § 37 (LBK nr. 1217 af 25. november 2019)
- Kapitel 2 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27/06/2016)
- Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2 (LBK nr. 924 af 28. juni 2024), idet der dispenseres fra § 3 i samme lov.

Eksisterende forhold og projektbeskrivelse

Viborg Kommune har den 3. februar 2025 modtaget ansøgning fra Karup Å Sammenslutningen (KÅS), til at gennemføre et restaureringsprojekt i Sejbæk i forbindelse med ønske om at supplere 5 små gydebanker.

KÅS ønsker at forbedre forholdene for flora og fauna i Karup Å-systemet, især for åens ørreder. For at opnå dette vil de supplere fem små gydebanker i Sejbæk for at øge antallet af gyde- og opvækstområder for havørreder. Dette vil også øge den fysiske variation i vandløbet, hvilket gavner insekter, der er en del af havørredens fødegrundlag.

Gydebankerne vil blive etableret med 2-3 m³ grus, bestående af 85% valnøddesten (16-32mm) og 15% singles og håndsten (32-80mm). Der søges om tilladelse til at supplere gydebankerne med 10% af grusmængden efter to år. Arbejdet følger DTU's vejledning vedrørende grusets sammensætning og anvender "stokkemethoden" for at etablere gydebankerne med et fald på 3-5 promille.

Der forventes en maksimal opstuvning på 5 cm ved gydebankens start, og det sikres, at der 20 m opstrøms ikke registreres en ændring i vandstanden. Gruset lægges ud i hele bækkens bredde for at forhindre bækken i at arbejde uden om gydebankerne de første år, med en gennemsnitlig dybde over gydebanken på 0,2-0,3 m.

Derudover vil der blive udlagt skjulesten (2 m³) opstrøms og nedstrøms gydebankerne for at skabe turbulens og skjulesteder for ynglen. Vandplanter, træstykker og små grene vil også blive udlagt for at skabe varierede strømforhold og skjul for yngel og fødeemner. Endelig vil der om nødvendigt blive udført beskæring af grene og opstamning af træer for at skabe tilstrækkelige lysforhold til moderat grødevækst, som skal fungere som skjulested for ynglen.

Begrundelse for afgørelse

Vandløbsmålsætning

Sejbæk er målsat til god økologisk tilstand i vandområdeplanerne 2021-2027. Den nuværende tilstand af vandløbet er dårlig (se tabel 1), hvilke skyldes fisk. Formålet med nærværende restaureringsprojekt er at øge antallet af gyde- og opvækstområder for havørreder i vandløbet, hvilket vil betyde bedre forhold for både fisk og smådyrsfauna tilknyttet vandløbet. Projektet kan derfor medvirke til, at Sejbæk opnår en bedre økologisk tilstand.

Vandområde ID: o8779_a

Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Dårlig økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	Miljøkvalitetskravet er overskredet for et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer
Kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, planter (makrofyter):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, smådyr (bentiske invertebrater):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand eller potentiale, alger (fyto-benthos):	Høj økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, fisk:	Dårlig økologisk tilstand

Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ikke-god økologisk tilstand
--	-----------------------------

Afvandingsmæssige forhold og vedligehold

Ansøger oplyser, at der ved udlægning af grus anvendes "stokkemethoden". Ansøger forventer en maksimal opstuvning på 5 cm lige ved gydebankens start. Ansøger sikrer, igen ved aflæsning af stok med markering, at der 20 m opstrøms første gydebanke ikke kan registreres en ændring i vandstanden.

Ansøger har redegjort for at der kun forventes en minimal påvirkning lokalt omkring gydebankerne. Fra kommunens seneste opmåling fra 2018 se det at strækningen har en rigtig godt fald på omkring 2,5 promille på den berørte strækning. Det underbygger forventningen om kun en lokal påvirkning af vandspejlet lige omkring de enkelte gydebanker.

Der ændres med afgørelsen ikke på ansvaret for vedligeholdelsen af åen. Det er fortsat Viborg kommune der står for vedligeholdelsen.

Natura 2000

Ifølge habitatbekendtgørelsen (BEK nr. 1098 af 21. august 2023) skal der foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Kommunen vurderer at de udpegede arter: bæklampret, havlampret, flodlampret, grøn kølle guldsmed og odder kan forventes at bevæge sig inden for projektområdet, selvom det er beliggende udenfor habitatområderne. Arterne vurderes dog ikke at blive væsentligt påvirkede af de beskrevne tiltag i anlægsfasen, da arterne er mobile og kan bevæge sig ift. de enkelte anlægsaktiviteter. I driftsfasen vurderes tiltagene at forbedre forholdene for førnævnte arter, dog ikke i et omfang, der vil være væsentlig for bestandene indenfor Natura 2000-området.

Restaureringen, vurderes derfor hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, at påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Der er ikke kendskab til forekomst af bilag IV arter i projektområdet. Der er dog mulighed for, at bl.a. odder findes i området. Projektet vurderes imidlertid ikke at medføre negativ påvirkning på eventuelle bilag IV arter som beskrevet ovenfor.

Okker

Da projektet ikke indebærer drænarbejder, forventes der ikke øget okkerudvaskning til vandløbet. De foreslåede tiltag vil ikke ændre væsentligt på afvandingsstilstanden af de tilstødende arealer, og der forventes derfor heller ikke nogen ændring i okkertilledningen.

Fredning og kommuneplan

Da projektområdet ikke er beliggende inden for fredede områder, og ikke vil medføre en ændring i vandstanden af vandløbet udenfor projektområdet, vurderes projektet vurderes ikke at påvirke det fredede område.

Det ansøgte projekt er omfattet af følgende retningslinjer i kommuneplanen 2017-2029 for Viborg Kommune: Naturbeskyttelsesområde, økologisk forbindelse og lavbundsareal. Naturværdierne i disse områder skal beskyttes. Beskyttelseshensynet går forud for andre interesser. Med vilkårene opstillet i denne afgørelse, sikres det, at disse værdier beskyttes.

Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke medfører en væsentlig indvirkning på udpegninger i kommuneplanen.

Naturbeskyttelsesloven

Projektområdet omfatter flere arealer (eng og mose), der er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens §3, samt selve Sejbæk der også er udpeget som et beskyttet vandløb. Enhver tilstandsændring kræver en forudgående dispensation fra kommunen jævnfør naturbeskyttelseslovens § 3.

Projektet vurderes ikke at ændre væsentligt på afvandingstilstanden af de vandløbsnære arealer, hvoraf flere er våde naturtyper, som bl.a. er afhængige af trykvand.

For at undgå væsentlige tilstandsændringer, er der stillet vilkår til oplag og kørsel, der skal sikre den beskyttede natur i forbindelse med arbejdet.

Udlægning af skjulesten samt supplerende gydegrus vurderes at forbedre naturværdien i vandløbet, idet det vurderes at skabe turbulens og modvirke tilsanding, samt virke som skjulesteder for ørredyngel. De varierede bundforhold vil også øge livsvilkårene for øvrig bundfauna i vandløbet.

Udplantning af vandplanter vurderes ligeledes at forbedre naturværdien, da det skaber varierede strømforhold og skjul for yngel og fødeemner i form af vanddyr og insekter. Der er i den forbindelse stillet vilkår om, at der kun må udplantes vandplanter på selve gydebankerne, og kun arter af vandranunkel og vandstjerne. Vandplanterne til udplantning må desuden kun hentes opstrøms gydebankerne i samme vandløb.

Vilkårene i denne tilladelse betyder, at der kun midlertidigt og i begrænset omfang ændres i vandløbets fysiske forhold. Viborg Kommune vurderer i det konkrete tilfælde, at der kan meddeles en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til ovenstående restaureringsprojekt med den begrundelse, at det forbedrer naturtilstanden. I anlægsfasen vil udlægningen af grus påvirke naturtilstanden negativt ganske kortvarigt og tilstanden vil efter kort tid forbedres. Det er særligt forholdene for fisk og smådyr der forbedres.

Samlet vurdering

Viborg Kommune vurderer samlet, at vandløbsrestaureringen, med tilladelsens og dispensationens vilkår, vil have en forbedrende effekt på naturtilstanden i Sejbæk, da projektet vil medføre mere varierede og bedre fysiske forhold for en række dyre- og plantearter, der er tilknyttet vandløbene, herunder odder og fisk.

Kulturarv – arkæologiske fund

Der kan være væsentlige fortidsminder i det berørte område. Findes der spor af dette, skal arbejdet indstilles, og Viborg Museum (tlf.: 87 87 38 14) kontaktes med det samme.

Derfor kan du med fordel spørge hos Viborg Museum senest en uge før arbejdet starter, om man evt. vil deltage under arbejdet. På Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside, kan du finde mere information om museumsloven, men du er også velkommen til at henvende dig med konkrete spørgsmål direkte til Museet.

Offentliggørelse

Projektet har været offentliggjort på Viborg Kommunes hjemmeside i en 8 ugers høring jf. bestemmelserne i bekendtgørelse om vandløbsregulering og – restaurering m.v. Der er ikke indkommet forslag til ændringer af projektet.

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside

www.viborg.dk/vandloeblov den d.d. Der er fire ugers klagefrist på afgørelsen, jf. klagevejledningen i bilag 2.

Denne afgørelse tilsidesætter ikke eventuelle servitutter og privatretlige aftaler. Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning.

Med venlig hilsen

Florian Rasmussen
Biolog

Bilag:

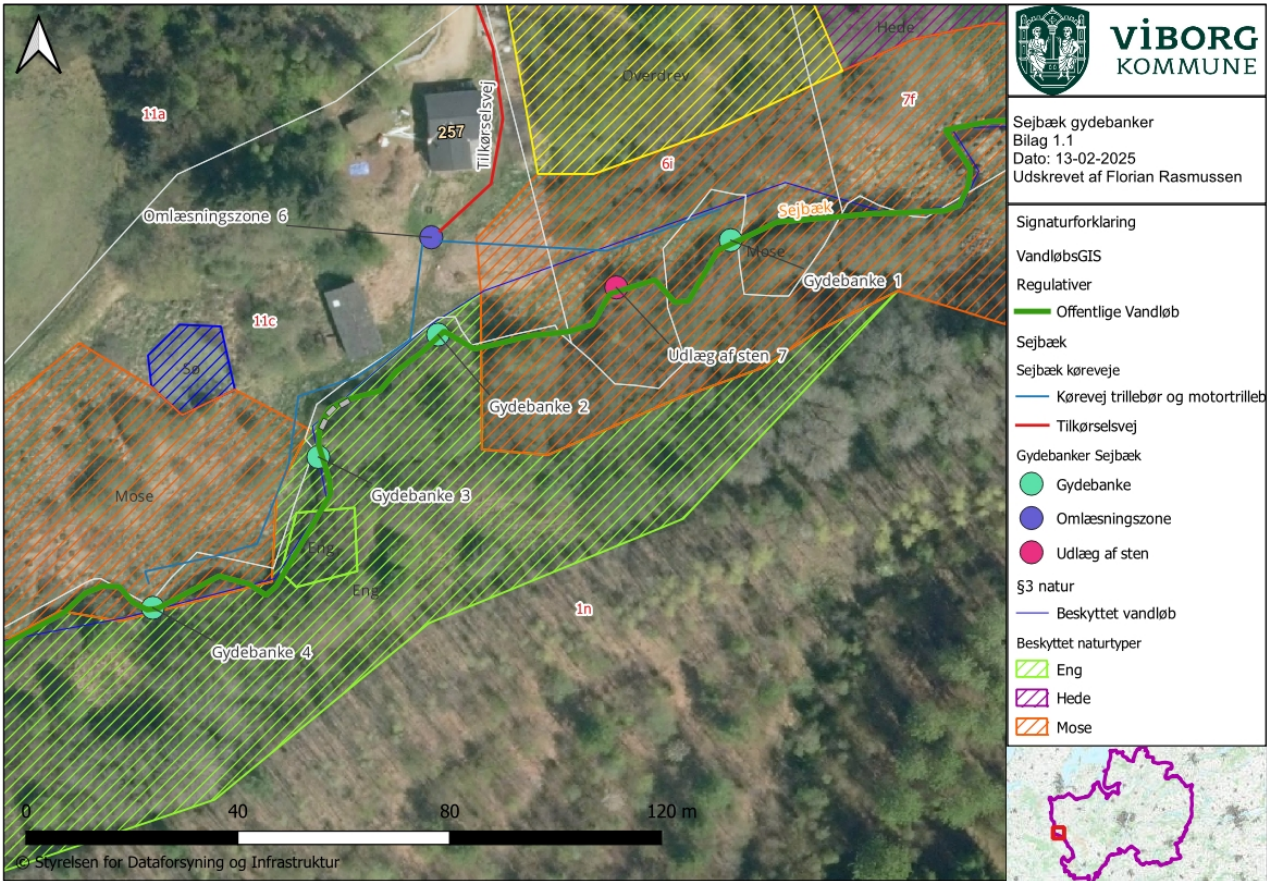
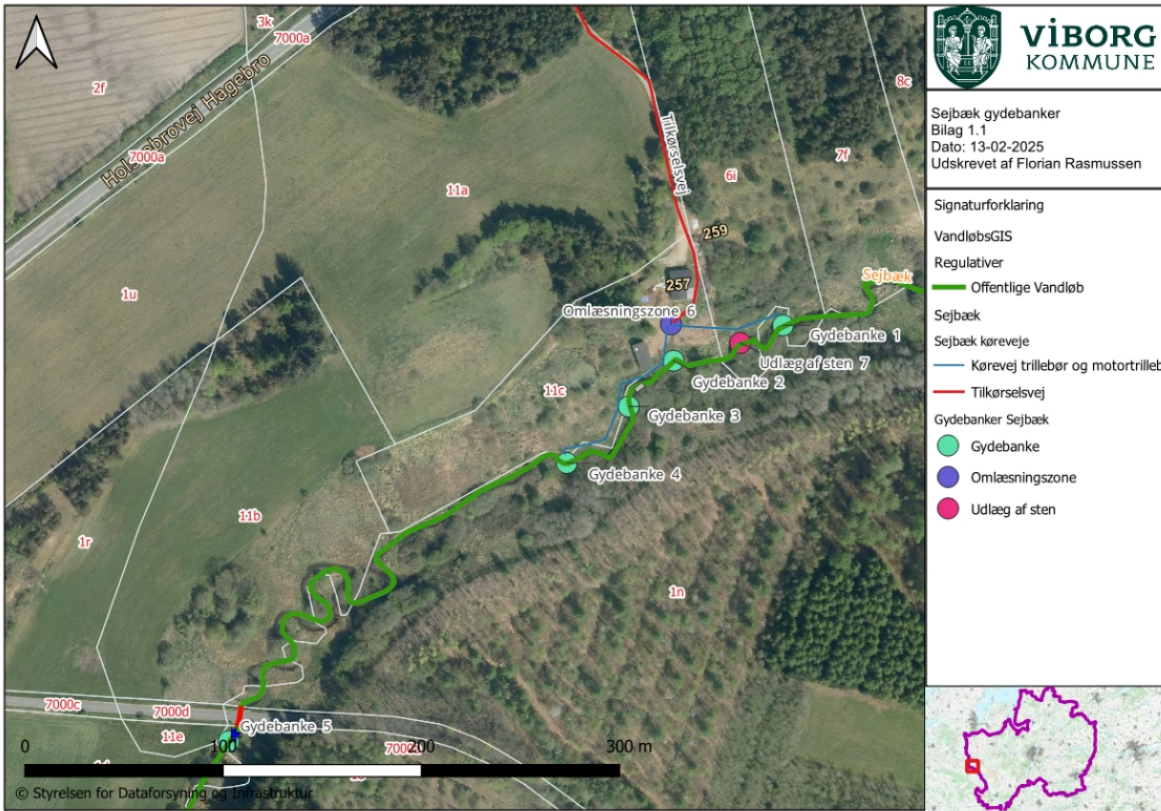
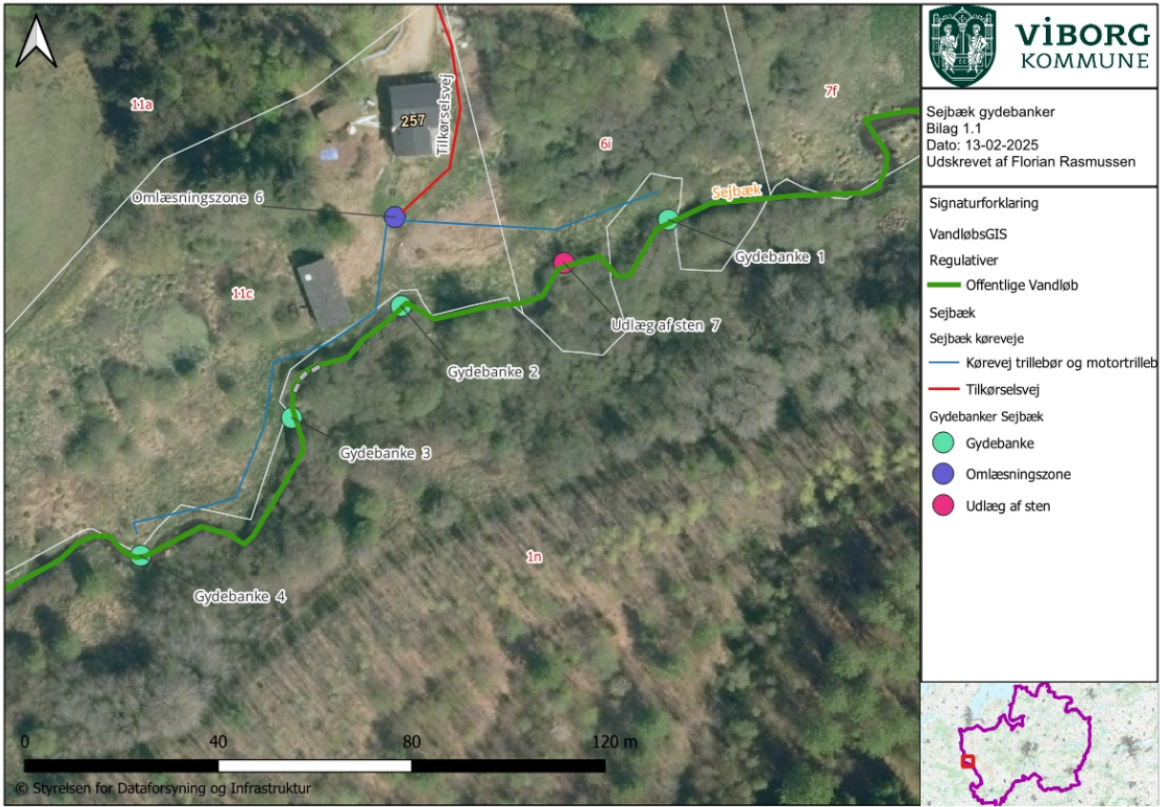
1. Oversigtskort
2. Klagevejledning
3. Kontrolskema ved udlægning af gydegrus

Kopi til:

- SGAV Midtjylland – NOVANA-udviklingsstationer, mail@sgav.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – lokal, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal, viborg@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Entomologisk Forening, entomologiskforening@gmail.com
- Dansk forening for rosport, dffr@roning.dk
- Dansk kano- og kajakforbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk

- Danmarks Sportsfiskerforbund lokal, himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danske Vandløb, dv@danskevandloeb.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, Viborg@friluftstraadet.dk
- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk
- Fiskerikontrollen i Nykøbing Mors, inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Skive-Karup Å Iodsejere- og lystfiskerforening, Schneider Phillipsen, schneider.philipsen@mail.dk
- Viborg Sportsfiskerforening, Jørgen Buch, formand@vsf.dk
- Ejer af matrikel nr. 11c, Vridsted By, Vridsted; 1o og 1n, Koldkur Gde., Resen samt 1d, Egebjerg By, Vridsted

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet og klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsesdatoen.

Afgørelsen efter vandløbsloven kan påklages af:

1. Den, afgørelsen er rettet til
2. Enhver, der må have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen
3. En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker (jf. vandløbslovens §84).

Offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger med væsentlig interesse i afgørelsen er også klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven.

Såfremt der bliver klaget over afgørelsen, må den ikke udnyttes medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder afgørelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve denne opsættende virkning.

Klager kan indsendes via klageportalen: [Nævnenes Hus](#). Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen kan også findes på [www.borger.dk](#) og [www.virk.dk](#), hvor du kan logge på med NEM-ID.

Klagen sendes via klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen, som har truffet afgørelse i sagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Det koster et gebyr at klage over afgørelsen. Gebyrets størrelse er pr. 1. februar 2017 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Nævnets afgørelser kan ikke anbringes for anden administrativ myndighed.

Hvis du vil indbringe afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra du har modtaget dette brev.

Bilag 3: Kontrolskema ved udlægning af gydegrus

Kontrolskema ved udlægning af gydegrus

Udført den: / 201

Kommune:

Vandløb:

Lokalitet:

Evt. koordinat:

Udført af (forening, kommune o. lign.):

Skema udfyldt af (navn, tlf.):

I alt udlagt gydegrus: m³ fordelt på antal gydebanke udlagt:

Gydegruset sammensætning: % i str. 16-32 mm

% i str. 33 -64 mm

I alt udlagt skjulesten: m³ i str. (diameter): cm

Andet (grene, træ o. lign.):

Nøgletal for de enkelte gydebanke		Gydebanke nr.			
		1	2	3	4
Før	Gns. vanddybde til fast bund (cm)				
	Gns. bredde (fx 2,5 m)				
Efter restaurering	Gns. vanddybde <i>efter</i> udlægning af gydegrus (cm)				
	Målt "tykkelse" af det udlagte lag gydegrus (cm)				
	Længde af færdig gydebanke (m)				
	Gns. bredde af vanddækket gydebanke <i>efter</i> restaurering (fx 2,4 m)				
	Hævet vandstand ved start på gydebanke (cm) (målt på landmålerstok, se oversigtstegning)				
	Målt længde af opstuvningszone ved restaureringen (m), se oversigtstegning				

Skema udarbejdet af Jan Nielsen og Finn Sivebæk, DTU Aqua

Se også DTU Aquas vejledning "Sådan laver man gydebanke for laksefisk", hentes på www.fiskepleje.dk